

ELS GOIGS

La més esponerosa branca de música popular religiosa a Catalunya, la trobem en els Goigs.

L'any 1932, el meu inol·lidable amic, l'il·lustre musicòleg, doblat de folklorista, Mn. Francesc de P. Baldelló, publicava un dens volum titulat "Cançoner Popular Religios de Catalunya", subtitulat "Recull de cent melodies de goigs".

Aquestes melodies d'autors anònims, naturalment, provenien de diversos indrets de les terres catalanes.

Gairebé totes anaven, íntegrament o parcialment, acompanyades de llurs respectives lletres.

Mn. Baldelló, per arribar al centenar (tasca no gaire fàcil la d'aquesta replega) pogué comptar amb entusiastes col·laboradors.

Jo hi vaig aportar sengles melodies, recollides a diversos indrets per on els atzars de la vida m'havien fet passar.

Valorareu la importància d'aquell Recull de Mn. Baldelló, si teniu en compte que aquests fulls volanders de cant popular religiós, que coneixem amb la denominació de goigs, antigament -no massa antigament- sortien de la impremta solters, sense la música. Els gravats eren cars i les parròquies eren pobres.

Les melodies s'anaven perpetuant per via oral, de llàvia a oïda.

Hi havia melodies pròpies de determinats goigs, però n'hi havia d'altres que eren aplicades a diverses lletres i en diversos pobles. Tinguem present que la major part de lletres de goigs són escrites en una mateixa mètrica, cosa que facilitava aquesta aplicació.

Quan l'esmentat Recull de Mn. Baldelló s'estava ja imprimint, vaig trobar, esmunyit entre envellits papers, una antiga melodia (recollida molts anys enrera, per cert) musicalment, molt interessant, que no va poder arribar a temps a ser-hi inclosa.

És la d'uns Goigs a Santa Margarida, venerada a la Cellera de Ter.

M'abelleix de registrar-la en aquestes pàgines, acompanyada de la seva respectiva lletra. Vaig recollir aquests goigs, de viva veu. Sembla que no se'n va fer mai cap edició, ni de la lletra sola. La lletra és verament rústega. És d'aquelles que jo en dic, abusant de l'humor, fetes a cops de destrat. Però no deixa d'ésser un document folklòric, fins ara inèdit, revelador d'una època decadent.

GOIGS A SANTA MARGARIDA, VERGE I MÀRTIR

ENTRADA

Verge i màrtir venerada,
puix de Crist vós sou esposa,
Margarida preciosa,
sigueu la nostra advocada.

COBLES

La fe santa abraçàreu,
deixant els ídols afanyosa;
per la fe de Crist vessàreu
la sang vostra, generosa.
Puix de Déu sou tan amada
i de Crist vós sou esposa,
Margarida preciosa...

A Antioquia sou nada,
de nobles pares gentils,
i en sos infernals *istils*,
com a tal, adoctrinada.
Promptament fóreu mudada
per a ser de Crist esposa.
Margarida preciosa...

De vostres pares llençada
fóreu, per ser cristiana,
amb pertinàcia inhumana;
de ser-li filla negada,

restàreu molt consolada,
noble pobra i virtuosa.
Margarida preciosa...

En la selva retirada,
guardàreu el bestiar,
per poder-vos sustentar,
de la hisenda despullada.
De virtuts molt adornada,
contra els vicis rigorosa,
Margarida preciosa...

Estant en això ocupada,
Olibio, Pretor, passà;
qui éreu vós preguntà,
amb intenció depravada;
responeu molt *alentada*
que de Crist vós sou esposa.
Margarida preciosa...

Manà que, molt fort lligada,
a la ciutat us *portassen*
i que a la presó us *posassen*,
de cadenes carregada,
mes, vós, en lloc de mudada,
restàreu més fervorosa...
Margarida preciosa...

Veient-vos tan *sossegada*,
manà que fins les juntures,
amb uncles de ferro dures,
fósseu del tot descarnada,
però vós, ben resignada,
ho sofríreu, animosa.
Margarida preciosa...

Dintre la presó tornada,
del dimoni *envidiós*,
en forma de drac feroç,
fóreu, verge, amenaçada.
Restàreu d'aquell venjada
amb la creu victoriosa.
Margarida preciosa...

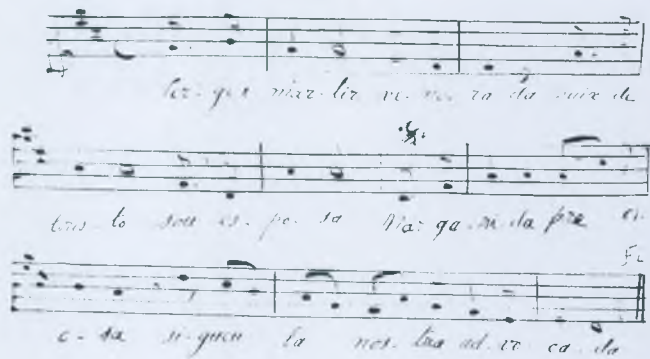
Si de cor sou reclamada
en les pressures del part,
és molt cert i *averiguat*
que la dona es deslliurada,
tenint-vos per advocada,
l'assistiu molt *cuidadosa*.
Margarida preciosa...

TORNADA

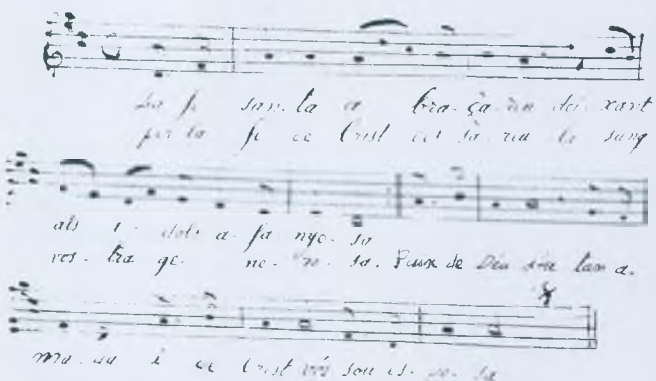
Puix de tots sou reclamada,
vullau-nos ser piadosa.
Margarida preciosa...

GOIGS A SANTA MARGARIDA

ENTRADA

COBLES

Vet ací una rústega lletra casada amb una elegant projecció melòdica en to major, valenta i alegroia.

Una melodia que té un aire de marxa, de pas de processó de gran solemnitat. Reclama un acompanyament de cobla.

No oblidem que, acabats els Oficis de les Festes Majors o dels Aplecs de les Ermites, solia sortir de l'església una processó, durant la qual, la cobla que havia acompanyat el cant de la missa solemne acompanyava també algun cant tradicional que els músics podien acompanyar, a ulls clucs, per haver-lo acompanyat altres anys. Moltes vegades era el cant d'uns goigs, les darreres estrofes dels quals solien ésser cantades a la tornada de la processó a l'església.

Finida la processó, la mateixa orquestra tocava sardanes a la plaça.

ELS GOIGS DE SANT SEBASTIÀ

Per **Jaume Busqué i Marcet**

No sabem quan van començar a cantar-se els goigs de Sant Sebastià a la vila de Sabadell. Sabem la lletra dels primers goigs, diu així: *“Màrtir molt singular, / suplicam vostra potència; / vullau a Jesús pregar / que ens guardi de pestilència”*. *“Vostra mare és de Milà, / Vostre pare de Narbona; / en la cort, Dioclecià / per capità vos corona; / però vos, per Déu amar / deixau esta dependència / vullau a Jesús pregar / que ens guardi de pestilència”*.

Això ho sabem pels primers goigs dedicats a Sant Sebastià, impresos a Sabadell a la impremta Torner -Sant Josep 36-. Aquesta impremta edità des de 1915 al 1927. Un exemplar d'aquests goigs va ingressar l'any 1920 a l'Arxiu Històric de Barcelona “Casa de l'Ardiaca”, i, investigant més a fons, hem pogut conèixer que l'Entrada d'aquests goigs és manllevada d'un manuscrit que hem trobat a l'esmentat Arxiu Històric de Barcelona, procedent del Monestir de Vallbona de les Monges (sense data) però que possiblement era de finals del segle XVII.

Els primers goigs que trobem amb la lletra que abans hem esmentat, són impresos a Barcelona per Francisco Surià y Burgada, Estamper Real, carrer de la Palla, i aquesta impremta va editar entre el 1692 i el 1738. Posteriorment n'hem trobat uns altres del 1895 i 1897. Per tant, en els segles XVII i XVIII, possiblement el Gremi de Perares ja cantava els goigs al seu sant patró, Sant Sebastià, a pesar de que no es vegin editar fins el 1915 al

És una gentilesa de

valls/sports SPORTS i NAUTICA

Avda. Concòrdia, 33
Telèfon 716 91 28
SABADELL